

Erasmus + Loose parts play (Projekt Erasmus + s názvom Aktivita s voľnými predmetmi)

Modul č. 3: Sprostredkovanie aktivity s voľnými predmetmi

Zhrnutie obsahu modulu

Tento modul predstavuje rôzne hľadiská sprostredkovania aktivity s voľnými predmetmi, vrátane teoretických a osobných aspektov. Súčasťou tohto modulu je aj pozorovanie priebehu aktivity s voľnými predmetmi - v ideálnom prípade by sa malo uskutočniť vonku počas skutočnej hry, ale ak sa to z nejakého dôvodu nedá, možno namiesto toho použiť film.

Cieľová skupina: Obsah modulu je určený pre ľudí, ktorí budú mať na starosti deti počas aktivity s voľnými predmetmi a budú ju sprostredkovať. Tiež je dôležité, aby ľudia, ktorí majú rozsiahlejšiu zodpovednosť za aktivitu s voľnými predmetmi pochopili a ovládali potrebné zručnosti.

Predchádzajúce školenie/skúsenosti potrebné na účasť: Na účasť na tomto module sa vyžadujú základné znalosti o aktivite s voľnými predmetmi.

Dĺžka: 3 – 4.5 hodín v závislosti od toho, akým spôsobom sa školiteľ rozhodne zorganizovať stretnutie. Dlhší čas môže byť potrebný na zrealizovanie pozorovania.

Výsledky vzdelávania z Modulu č. 3

Ku koncu tohto modulu účastníci:

1. mali možnosť premýšľať nad úlohou dospelého v sprostredkovaní detskej hry
2. nadobudli svoj vlastný "kontrolný zoznam" možných reakcií, ktorý môžu použiť pri sprostredkovaní hry

Financovaný
Európskou úniou

3. dokážu rozpoznať a rozlíšiť herné “signály” a “reakcie”
4. vedia identifikovať rôzne typy aktivít v kontexte pozorovania detských hier (SOOP)
5. osvojili si, ako citlivo pozorovať priebeh aktivity (v reálnom živote alebo z filmu).

Indikátory vzdelávania

Účastník si upevní vedomosti o jednotlivých typoch aktivít a ich cykle; viac si uvedomuje vplyv priestoru a dospelých na zážitok detí z hry; uvedomuje si potrebu priebežnej reflexie; upevňuje si nadšenie pre vytváranie čo najlepšieho priestoru pre detské aktivity.

Potrebné pomôcky

Flipchart, farebné zvýrazňovače, zoznam typov aktivít aj s ich popismi, letáky s opisom cyklu aktivity, zoznam vyhlásení o herných scenároch, papiere rozmeru A4, perá, šnúry na prádlo a kolíky, odpadové materiály, tyč, vedrá, lopty.

Sections 2.6, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5

3. Adult role in supporting play poster

8. Play cycle poster

10. Risk benefit assessment sample

17. Benefits, risks, adventure poster

23. Play observation sheet

Poznámky pre školiteľa

Informujte účastníkov, že súčasťou stretnutia budú aj osobné cvičenia. K problematike poskytovania vhodného priestoru na aktivity detí patria aj osobné postoje a preferencie týkajúce sa bezpečnosti, obáv a typov aktivít. Keď v tejto súvislosti hovoríme o priestore, máme na mysli okrem fyzického aj emocionálny priestor - môžeme vytvoriť čo najlepší fyzický priestor, ale ak deti nemajú emocionálne povolenie na hru (ide napríklad o obavy z toho, že na ne niekto zakričí, ak sa zašpinia), nebudú ho vedieť dobre využiť.

Úvod

Trvanie: 10 minút

Potrebné pomôcky: flipchart, zvýrazňovače, vopred spísaný obsah modulu

Na začiatku oboznámte účastníkov s obsahom modulu, aby vedeli ľahšie sledovať program a vytvárať si súvislosti.

**Financovaný
Európskou úniou**

Cvičenie na “prelomenie ľadu”

Trvanie: 10 minút.

Privítajte účastníkov a zahrajte si krátku energizujúcu hru.

Aktivita č. 1: Typy aktivít

Time: 15 minutes

Resources required: Zoznam typov aktivít s krátkym vysvetlením na samostatných papieroch.

Časť č. 4.4

Zahájte modul malou predvádzacou hrou. Požiadajte účastníkov, aby vytvorili dvojice a každej dvojici udeľte jeden z typov aktivít spolu s jeho vysvetlením. Ich úlohou bude predviesť scénu, ktorou ukážu podstatu daného typu aktivity a zvyšok skupiny sa z ich scény pokúsi uhádnuť, o ktorý typ ide.

Ak bude potrebné, rozdajte zoznam všetkých typov aktivít (bez vysvetlenia), aby ste dvojiciam uľahčili hádanie.

Po scénkach si spoločne prejdite všetky typy aktivít spolu s vysvetlením, aby každý pochopil, o čo v nich ide.

Poznámky pre školiteľa:

V Manuáli k aktivite s voľnými predmetmi nájdete odkazy na druhy hry od Hughesa (2006), ako aj časť nástroja na pozorovanie s názvom SOOP. Na oboznámenie sa s nástrojom SOOP odporúčame použiť tento zoznam.

SOOP je nástroj vyvinutý výskumníkmi v rámci projektu [Sydney Playground Project](#) (SPP). Samotný nástroj je adaptáciou iného meracieho zariadenia, tzv. SOPLAY ([System for Observing Play and Leisure Activity in Youth](#)), a bol upravený výnimočne na účel zaznamenávania údajov z pozorovaní o počte detí, priebehu aktivity a údajov týkajúcich sa fyzickej aktivity počas herného času na školách zapojených do projektu SPP. Nášmu projektu bolo veľkoryso dopriate používanie tohto nástroja vo výskume. Tento sprievodca je upravený z Príručky postupov SOOP.¹

¹ Originálnu Príručku postupov SOOP a článok opisujúci používanie tohto nástroja nájdete v Engelen *et al.*, 2017.

Financovaný
Európskou úniou

Vstup školiteľa: Typy aktivít SOOP

Kategória	Popis	Príklady
Statické aktivity	Keď dieťa len sedí alebo stojí, pričom sa nesocializuje s nikým a nezapája sa do žiadnej činnosti.	Čakanie v rade osamote, sedenie alebo státie osamote, sedenie alebo státie v blízkosti iného dieťaťa bez interakcie s ním/s ňou, pozorovanie ostatných pri hre bez zapájania sa, čítanie osamote.
Statické aktivity- socializačné	Keď dieťa sedí alebo stojí a socializuje sa pri tom.	Rozprávanie sa s priateľmi bez výraznejšieho pohybu.
Statické aktivity - hravé	Keď dieťa sedí alebo stojí a hrá sa pri tom.	Pieskovisko, posedenie v bunkri, spoločenské hry, vyfarbovanie.
Statické aktivity - bez hry	Chôdza, beh, skákanie, ale nie ako súčasť hry.	Chôdza, beh, skákanie, ale nie ako súčasť hry. Odkladanie vybavenia.
Imaginárne/predstierané/ kreatívne aktivity	Hry a činnosti, ktoré zahŕňajú predstieranie alebo tvorivosť.	Hranie rolí, hľadanie súvislosti k nejakému predmetu (akoby nadobúdal novú identitu). Vymyslené hry a hry typu "čo ak...".
Stavebné aktivity	Používanie rôznych materiálov na stavbu štruktúr.	Stavanie dedín, bunkrov, prekážkových dráh - týka sa to stavebnej fázy hry, nie hrania sa s tým, čo postavili.
Objavovacie aktivity	Hra, ktorá zahŕňa overovanie materiálov, skúmanie priestoru, skúšanie rôznych vecí.	Skúšanie, či doska unesie váhu dieťaťa. Kopanie v zemi s cieľom nájsť dažďovky. Vytváranie cestičiek s vodou na pieskovisku.
Rizikové aktivity	Hra, ktorá zahŕňa určitý prvok riskovania.	Riziká spojené s výškou, rýchlosťou, nástrojmi, drsnou hrou a pod.
Dynamické aktivity	Aktivita, ktorá zahŕňa fyzickú aktivitu, ale nie je to šport, konštrukcia ani tvorivá hra. Môže ísť aj o čakanie, kým na dieťa príde rad pri danej činnosti.	Naháňačka, hry s loptou, ktoré nepredstavujú žiaden šport, tanec, hopsanie, skákanie cez švihadlo, preteky, skákanie na žinenky, zdvíhanie alebo prenášanie predmetov ako súčasť hry.
Hry	Organizovaná aktivita s pravidlami, ale nie je to šport.	Hra so slovami, tleskacie hry, verbálne hry.

Financovaný
Európskou úniou

Športové aktivity	Športy	Basketbal, futbal atď.
-------------------	--------	------------------------

Aktivita č. 2: Cyklus aktivity

Trvanie: 15 minút

Potrebné pomôcky: Letáky s opisom cyklu aktivity

Časť č. 4.3

8. Plagát s cyklom aktivity

Zoznámte účastníkov s cyklom aktivity prostredníctvom krátkeho vstupu. Vysvetlite jednotlivé kroky, uveďte príklady a uistite sa, že im účastníci rozumejú. Pozrite si časť č. 4.3 v Manuáli.

Aby ste sa popri snahe porozumieť aj zabavili, môžete niektorých účastníkov požiadať, aby vo dvojiciach alebo v menších skupinkách vizuálne napodobnili rôzne nápovedy a reakcie na ne. Potom požiadajte zvyšok skupiny, aby si všímali podnety na hru a hádali odpovede.

Pripomeňte im, že **podnet na hru** je náznak alebo výzva na pripojenie sa k aktivite. Deti tieto podnety vysielajú ostatným rôznymi spôsobmi - niekedy verbálne, ale často aj gestami, postojom či výrazom. Napríklad:

- ťuknú niekomu na rameno a so smiechom utečú
- spravia vtipnú grimasu
- žmurknú
- hodia niekomu loptu
- priblížia sa k niekomu, kto má nejaké hračky alebo iné nástroje na hru
- pridelujú rôzne role, napríklad "a ty môžeš byť drak"
- vytvoria v skupine miesto pre niekoho, kto sa k nej môže pripojiť.

Odpoveď je pozitívnou a rovnako hravou reakciou na rozpoznaný podnet a môže pôsobiť aj ako ďalší podnet - pokyn na pokračovanie v aktivite.

Financovaný
Európskou úniou

Aktivita č. 3: Názorová stupnica

Trvanie: 15 minút

Potrebné pomôcky: Zoznam herných situácií

Vysvetlite účastníkom, že v ďalšej časti školenia budete skúmať osobné postoje k aktivite s voľnými predmetmi. Dohodnite sa s nimi, že miestnosť, v ktorej sa nachádzate bude tvoriť pomyselnú stupnicu, v rámci ktorej jedna strana miestnosti predstavuje negatívny názor ("Toto sa mi vôbec nepáči!"), zatiaľ čo druhá strana signalizuje pozitívny názor ("Toto sa mi páči!").

Objasnite im, že po tom, čo im prečítate niekoľko hypotetických herných situácií sa majú rozhodnúť, aký majú na danú situáciu názor. Napríklad, či by sa im páčilo, keby sa to stalo v ich skupine... Prečítajte všetky príklady a požiadajte ich, aby sa umiestnili v tej strane miestnosti, s ktorou je totožný ich názor. Keďže sa jedná o stupnicu, môžu sa postaviť aj do stredu, ak sa im to len čiastočne páči alebo nepáči.

Po každej prečítanej príhode začnite rozhovor s niektorými účastníkmi pomocou imaginárneho mikrofónu. Opýtajte sa ich, prečo stoja tam, kde stoja. Oslovte ľudí z oboch strán stupnice.

Poznámky pre školiteľa

Táto aktivita poskytuje príležitosť na vedenie diskusie. Povzbudzte účastníkov, aby sa podelili o svoje argumenty, pretože takto si každý môže vypočuť rôzne postoje. Dbajte na to, aby ľudia navzájom rešpektovali svoje názory a hodnoty.

Vstup školiteľa: nižšie uvádzame niekoľko navrhovaných situácií na využitie v tejto aktivite. Môžete si vymyslieť aj ďalšie vlastné výroky.

- Dieťa sa hrá v blate.
- Deti sa na školskej chodbe hrajú na babu.
- Niektoré deti hrajú hru "Pravda, božk alebo čin".
- Dve deti sa počas prestávky hrajú drsne.
- Niekoľko detí na školskom dvore lezie na strom.
- Tri deti krájajú dážďovky.
- Niejaké deti povzbudzujú iné dieťa, aby zoskočilo z pomerne vysokej steny.
- Deti sa vzrušene rozprávajú a nadávajú.
- Skupina detí po sebe hádže snehové gule.
- Niejaké deti spájajú školské lavice, aby vytvorili prekážkovú dráhu.

Financovaný
Európskou úniou

- Skupina detí si založí “kapelu” a hrá hudbu pomocou rôznych “hudobných nástrojov” (udierajú do vecí s nejakými predmetmi).

Aktivita č. 4: Úloha dospelých

Trvanie: 10 minút

Potrebné pomôcky: Žiadne

Section 4.1

3. Plagát s úlohami dospelého pri podpore aktivity

Po aktivite o osobných postojoch vysvetlite podrobnejšie úlohu dospelých v aktivite s voľnými predmetmi pomocou časti č. 4.1 v Manuáli. Uskutočnite o tom menšiu diskusiu a prepojte tieto zásady s predchádzajúcimi diskusiami o osobných postojoch. Vyzvite účastníkov, aby sa zamysleli nad tým, či majú pocit, že chcú zmeniť svoj postoj alebo nie.

Poznámky pre školiteľa

Pri vysvetľovaní dôležitosti toho, aby sa deti mohli hrať čo najslobodnejšie, zdôraznite aj dôležitosť osobných hraníc. Hoci naším zámerom môže byť poskytnúť im čo najviac slobody a zároveň sa postarať o ich bezpečnosť, musíme sa vedieť zamyslieť aj nad vlastnými emóciami. Môže sa stať, že z racionálneho hľadiska by sme ich radi nechal liezť po stromoch, pretože sme vyhodnotili riziká a prínosy a dospeli sme k záveru, že sme vykonali všetky potrebné opatrenia na minimalizáciu nebezpečenstva, a zároveň v tejto činnosti vidíme množstvo výhod. Napriek tomu sa však podvedome môžeme obávať, keď vidíme deti liezť na stromy. Ako odborníci máme potrebu pracovať s týmito zložitými pocitmi, aby sme mohli rozvíjať svoju prax.

Financovaný
Európskou úniou

Aktivita č. 5: Pozorovanie

Trvanie: 30 minút

Potrebné pomôcky: Letáky s opisom cyklu aktivity a zoznam typov aktivít

Časti č. 4.3, 4.4 a 4.5

23. Hárok s pozorovaním aktivity

Ak ste tak doteraz ešte neurobili, podel'te sa o materiály k cyklu aktivity a typom aktivít. V tejto aktivite budú účastníci požiadaní, aby išli von a pozorovali deti počas hry. Predtým, než pôjdete von na pozorovanie, uistite sa, že účastníci rozumejú, čo "pozorovanie" znamená. Poproste ich, aby:

- boli úctiví k deťom aj dozorujúcemu personálu,
- si udržiavali na pamäti princípy aktivity s voľnými predmetmi: táto činnosť by mala byť slobodne zvolená a riadená samotnými deťmi. To znamená, že pozorovatelia by nemali zasahovať a mali by sa snažiť umiestniť do priestoru tak, aby nenarúšali priebeh detskej hry,
- si pri tom spomenuli na diskusie o úlohe dospelých. Uvedomujte si, že ovplyvňovať detskú aktivitu vieme aj bez toho, aby sme do nej ako dospelí priamo zasahovali.

Povedzte účastníkom, že budú mať približne 20 minút na pozorovanie aktivity detí a počas tohto času by sa mali zamerať na identifikáciu rôznych typov aktivít a prvkov cyklu aktivity. Požiadajte ich, aby si so sebou vzali aj perá a robili si poznámky alebo kreslili kresby, ak niektoré typy alebo prvky rozoznajú.

Po tejto činnosti zoskupte účastníkov do pôvodného stavu, aby sa podelili o to, čo si všimli alebo čo sa naučili prostredníctvom tejto úlohy.

Na záver môžete navrhnúť rôzne metódy pozorovania, ako napríklad:

- Všímanie si – napríklad tvorba mentálnych poznámok
- Fotografovanie – for example, taking pictures as and when things happen
- Časová os – for example, identifying a child or area and checking in every 10 mins
- Rámcovanie – for example, checklists or looking for characteristics
- Cílené/zamerané sledovanie – for example, looking at a specific area/child for a period of time
- Zapisovanie si – for example, a detailed 'story'.

Poznámky pre školiteľa

Môže byť nápomocné, ak si pripravíte hárok papiera s niekoľkými otázkami alebo pripomienkami.

Túto aktivitu je najlepšie vykonávať priamo počas aktivity s voľnými predmetmi v škole, na školskom ihrisku atď.

Financovaný
Európskou úniou

Ak to z nejakého dôvodu nie je možné, zvážte okolité možnosti - môžete ísť von a navštíviť verejné detské ihrisko. Pri tejto možnosti buďte opatrní a naplánujte ju vopred. Vyžaduje si totiž zvýšenú pozornosť voči prostrediu a môže vyrušovať ostatných rodičov alebo opatrovateľov, ktorí nechápu, čo tam vaša skupina robí. Túto možnosť si vyberte len v tom prípade, ak si ste istí, že dokážete vysvetliť, čo robíte a požiadať o povolenie cudzie osoby.

Ak nemáte možnosť pozorovať priebeh aktivity osobne, vyhľadajte vhodné filmy, pomocou ktorých si účastníci môžu precvičiť pozorovanie.

Tu sa môže vyskytnúť vhodná príležitosť na prestávku. Dajte účastníkom vedieť, či je k dispozícii občerstvenie a kedy a kde majú po prestávke znovu zhromaždiť.

Financovaný
Európskou úniou

Aktivita č. 6: Úrovne zásahu

Trvanie: 50 minút

Potrebné pomôcky: flipchart, zvýrazňovače, scenáre aktivít

Časť č. 4.2

V ďalšej časti pripomeňte účastníkom cyklus aktivity, a tiež skutočnosť, že úlohou dospelého je pomáhať udržiavať tento cyklus. Akým spôsobom? Pozorovaním priebehu a keď vidíte, že cyklus je ohrozený, môžete zasiahnuť - pričom vaše kroky sú zamerané skôr na podporu cyklu než na jeho ukončenie alebo zmenu. Zásah tu teda nespočíva v zastavení detí alebo presmerovaní ich aktivity, ale v prípadnom vstupe do deja a pokuse o jeho obnovenie, ak hrozí jeho rozpad.

Pomocou poznámok v Manuáli predstavte štyri úrovne zásahu:

- udržiavanie aktivity,
- jednoduchá,
- stredná,
- zložitá.

Uistite sa, či tomu všetci rozumejú. Následne zahajte diskusiu o ich názoroch.

Po oboznámení sa s úrovňami zásahu vysvetlite účastníkom, že na jednej strane je dôležité uvedomovať si tieto úrovne a na druhej strane je kľúčové si ich precvičovať počas skutočnej aktivity. Požiadajte ich, aby vytvorili skupinky so štyrmi až piatimi členmi a odovzdajte im vopred pripravený scenár aktivity (príklady nájdete v poznámkach pre školiteľa, ale môžete použiť aj iné).

Vyzvite skupiny, aby si prečítali scenáre a prediskutovali, či by mali zasiahnuť. Ak si myslia, že áno, ako to môžu urobiť v súlade so zásadami sprostredkovania aktivity s voľnými predmetmi? Keď budú mať svoje odpovede pripravené, požiadajte každú skupinu, aby predstavila svoje scény. Po prejdení každej jednej scény ju analyzujte so všetkými účastníkmi spolu (dbajte na to, aby ste sa vyhli akémukoľvek negatívnejšiemu posudzovaniu - vysvetlite, že ide o zložité situácie a ste tu na to, aby ste sa porozprávali o vašich možnostiach v skutočnom svete). Diskutujte s nimi o tom, či súhlasia s úrovňou zásahu, alebo či majú nejaké iné návrhy.

Aktivitu ukončite odprezentovaním zoznamu faktorov, ktoré je potrebné zvážiť pri zásahu. Tieto informácie nájdete v Manuáli, v časti č. 4.2.

Poznámky pre školiteľa

Ak máte pocit, že atmosféra nie je vhodná na dramatické scény, môžete ich tiež požiadať, aby jednoducho prediskutovali svoje nápady.

Financovaný
Európskou úniou

Scenáre aktivít

Skupina detí čaká v rade, aby si mohli sadnúť na hojdačku a potom z nej počas pohybu vyskočiť na pieskovisko pred hojdačkou. Zdá sa, že sú z toho deti celkom nadšené. Zrazu si všimnete, že hádžu vajíčka na dieťa, ktoré sa zdá byť trochu neisté.

Skupina piatich dievčat sa hrá s hrncami a panvicami na pieskovisku. Hrajú sa, že riadia vlastnú kuchyňu. Okolo nich sa motá chlapec, ktorý by sa k ich kuchyni rád pripojil, ale dievčatá ho odmietajú a hovoria mu, aby sa išiel hrať niekam inam.

Tri deti stavajú prekážkovú dráhu z automobilových pneumatík. Pneumatiky chce však použiť aj ďalšia skupina detí, ktoré z nich chcú postaviť vežu. Oslovia teda skupinu troch detí, aby si mohli niektoré vziať. Staviteľia prekážkovej dráhy sa však o pneumatiky nechcú podeliť. Výsledkom je dohadovanie sa o tom, kto môže pneumatiky použiť.

Deti si založili "kapelu" a hudbu sa snažia hrať udieraním do všelijakých hrncov a panvíc a bubnovaním na odpadkové koše, pričom na vydávanie hluku používajú všetky možné nástroje, ktoré sa im dostanú do ruky. Suseda školy na nich kričí, aby boli tichšie.

Skupina detí sa hrá na "palác". (Hrajú sa, že sú kráľovné, princezné, králi a panovníci oblečení do rôznych kostýmov). Všimli ste si, že za sluhu určili len jedno dieťa a žiadajú od neho rôzne služby.

Deti stavajú vežu z plastových trubíc. Snažia sa dosiahnuť vrchol malej chatky na dvore. Veža je už dosť vysoká, ale všimli ste si, že jej konštrukcia obsahuje aj úzky úsek, ktorý nemôže udržať novšie trubice, takže je nestabilná. Predpokladáte, že keď na ňu položia ďalšiu trubicu, veža sa zrúti.

Zhrnutie: so zásadami sprostredkovania aktivity s voľnými predmetmi

Máte za sebou určite dosť intenzívnu diskusiu. Poskytnite účastníkom krátke zhrnutie o zásadách sprostredkovania aktivity s voľnými predmetmi, pričom použite poznámky z Manuálu, časti č. 4.2.

Financovaný
Európskou úniou

Tu sa môže vyskytnúť vhodná príležitosť na prestávku. Dajte účastníkom vedieť, či je k dispozícii občerstvenie a kedy a kde majú po prestávke znovu zhromaždiť.

Aktivita č. 7: Komunikácia počas aktivity

Trvanie: 30 minút

Potrebné pomôcky: flipchart, zvýrazňovače, informačný materiál o komunikácii

Urobte krátku prednášku o komunikačných technikách, v ktorej sa zameriate na to, ako komunikovať podporujúco a aké sú prekážky v komunikácii.

Poznámky pre školiteľa

Vysvetlite účastníkom, že pri zásahu dospelého do aktivity detí môže byť veľmi kľúčové to, aký spôsob reči alebo komunikácie používajú.

Spôsoby ako odsudzovanie, vyhrážanie, vynadanie atď. pri snahe vyriešiť problém skôr vyvolávajú u detí pocit, že sú odstrčené a vytvárajú bariéru medzi dieťaťom a dospelým. Používanie podporujúcich komunikačných techník, ako je odzrkadľovanie, otvorené otázky atď. umožňuje deťom slobodnejšie sa vyjadriť.

Objasnite tiež, že v rámci prístupu aktivity s voľnými predmetmi môže byť určité napätie, najmä pokiaľ ide o otázku, či si deti naozaj môžu neustále slobodne vyberať. Dajte to do súvislosti s komunikáciou: používanie podporujúcej komunikácie môže deťom pomôcť cítiť sa viac zapojené a lepšie pochopiť dôvody určitých pravidiel alebo usmernení.

Nezabudnite dodať, že ak používame podporujúcu komunikáciu, slúžime deťom ako vzor a ukazujeme im, ako môžu tieto techniky v určitých situáciách používať aj ony.

Nižšie uvedený informačný materiál o komunikácii si môžete vytlačiť a môžete sa oň aj podeliť s účastníkmi.

**Financovaný
Európskou úniou**

INFORMAČNÝ MATERIÁL - Komunikačné nástroje

Odzrkadľovanie - ("Vidím, že ťa trápi, že si nemohol/la svoju úlohu dokončiť načas.") Keď používame odzrkadľovanie, snažíme sa vyjadriť slovami to, čo vidíme alebo počujeme od druhej osoby. Neinterpretujeme, ale opisujeme to, čo sme pochopili. Nezáleží na tom, či sme problém sformulovali presne, pretože druhá osoba nás môže opraviť a pokračovať tak v komunikácii.

Otvorené otázky - ("Aký máš pocit zo zmeny plánov?") Ak chceme vedieť o situácii viac, mali by sme klásť otvorené otázky, aby druhá osoba cítila, že sa môže o svoje pocity podeliť. Ak na otázku môže odpovedať len áno alebo nie, nemusí zachádzať do podrobností.

Preformulovanie - ("Takže vravíš, že si sa počas hry nudil/a.") Preformulovanie pripomienok druhého slúži na to, aby sme sa uistili, že sme ich dobre pochopili, a tiež tým dávame druhej osobe možnosť podrobnejšie opísať svoje pocity.

Sebapoznávanie - ("Aj ja som nahnevaný/á, keď niekto ignoruje moje nápady.") Môžeme sa podeliť o naše vlastné prežívanie, aby sme uľahčili diskusiu o pocitoch. Je dôležité nepresúvať pozornosť na nás (rozprávaním vlastného príbehu), ale ukázať, že máme často rovnaké pocity a súcitíme s tým druhým.

Zhrnutie: Zhrnutie toho, čo sme počuli počas diskusie môže pomôcť ľuďom lepšie si uvedomiť, čo sa stalo, a tak môžu situáciu lepšie pochopiť.

Informovanie: Je dôležité v tom prípade, ak môžeme druhej osobe pomôcť zdieľaním konkrétnych informácií o problematickej téme. Často sa tak situácia ľahšie vyrieši.

Financovaný
Európskou úniou

Aktivita č. 8: Obavy a riešenia? Kontrolný zoznam

Trvanie: 40 minút

Potrebné pomôcky: flipchartové papiere, zvýrazňovače či farebné fixky

Oznámte účastníkom, že na konci tohto modulu budú mať čas premyslieť si preberané tematické okruhy a vytvoria si kontrolný zoznam, ktorý môžu použiť na sprostredkovanie aktivity s voľnými predmetmi.

Požiadajte účastníkov, aby vytvorili skupinky po troch až piatich členoch. Každé skupine rozdajte flipchartový papier a fixky.

Vyzvite ich, aby sa na krátky čas sústredili na rôzne problémy, ktoré môžu vzniknúť pri aktivite s voľnými predmetmi. Zdôraznite, že konečným cieľom uvedomenia si možných ťažkostí je poskytnúť deťom vhodný a bezpečný priestor, a to vo fyzickom aj psychickom zmysle.

Nezabudnite účastníkov upozorniť na to, že by sa mali o svoje myšlienky podeliť so skupinou len v pre nich prijateľnej miere. Požiadajte ich, aby zaznamenali svoje obavy na flipchartový papier (napr: "Budem mať neustále konflikty so susedmi kvôli hluku,"; "Budem sa cítiť vystresovaný/á, ak zbadám deti robiť niečo nebezpečné," atď.). Na túto činnosť im dajte približne 20 minút, počas ktorých ich povzbudzujte k diskutowaniu o svojich názoroch.

Keď budú všetci účastníci pripravení, požiadajte každú skupinu o zdieľanie svojich poznámok. Zistíte, nakoľko sú si ich záznamy podobné alebo odlišné. Počas toho, ako účastníci zdieľajú svoje myšlienky vytvorte zoznam spoločných obáv.

Keď sa všetky skupiny podelili o svoje myšlienky, začnite uvažovať o riešeniach. Uistite skupinu, že mať obavy alebo pochybnosti je úplne prirodzené, ale vždy je možné nájsť nejaké riešenie. Ďalších 20 minút venujte skupinovej diskusii o možných spôsoboch riešenia obáv.

Príklady môžu znieť aj takto - ak sa obávate toho, že si deti ublížia počas lezenia na stromoch, môžete:

- požiadať kolegov o radu,
- diskutovať s deťmi o tom, aká výška je prijateľná a bezpečná,
- požiadať niekoho, kto sa vyzná v stromoch, aby skontroloval pevnosť konárov.

Požiadajte každú skupinu o zapísanie si riešení, aby boli viditeľné pre každého.

During the discussion, emphasise that it is always okay to ask for help from colleagues, whether in their own school, or even this group of practitioners. Suggest that you all exchange contacts with each other, so if someone has a question, they can seek an understanding ear or advice.

Počas diskusie zdôraznite, že vždy je v poriadku požiadať o pomoc kolegov, či už v rámci vlastnej školy, alebo aj odborníkov prítomných na tomto školení. Navrhňte, aby ste si všetci navzájom vymenili kontakty, takže ak bude mať niekto problém, môže požiadať o radu.

Poznámky pre školiteľa

Financovaný
Európskou úniou

Ak je na to vhodná atmosféra, môžete skupiny vyzvať, aby si vybrali jeden nápad alebo viacero svojich nápadov a vytvorili malú dramatickú scénu o danej situácii. Sledovanie týchto scénok môže pomôcť odľahčiť náladu.

Záver

- Každému sa poďakujte za účasť.
- Vráťte sa k výsledkom vzdelávania, ktoré ste predstavili na začiatku modulu, a skontrolujte spolu s účastníkmi, či ste ich dosiahli.
- Uistite sa, že účastníci poznajú postupy týkajúce sa ďalších modulov, na ktorých sa môžu zúčastniť.
- Dajte účastníkom možnosť stanoviť si vlastný osobný cieľ alebo úlohu, ktorú chcú na základe tohto stretnutia splniť.
- Naplánujte krátke hodnotenie s cieľom overiť spokojnosť s obsahom školenia, spôsobom školenia, miestom konania a organizáciou.
- V prípade potreby uveďte kontaktné údaje.

Financovaný
Európskou úniou

